

a uznává tím sama, že právní poměr obou těchto osob, týkající se převodu tohoto podílu, jest pro tento spor předurčujícím. Ustanovení § 236 c. ř. s. připouští za tohoto předpokladu rozhodnutí o mezitímním návrhu na zjištění takového právního poměru již v rozsudku žalobu vyřizujícím, aniž by třeba bylo vyčkávatí o tom zahájení a rozhodnutí zvláštního sporu. Názor dovolatelky, že rozhodnutí o sporném právu neb právním poměru jest právoplatným i vůči třetím osobám, ve sporu nesúčastněným, jest mylný. Právoplatný rozsudek zakládá právo jen mezi spornými stranami, upravuje, ač není-li v zákoně jinak ustanoveno, pouze právní poměr mezi nimi, osob třetích se netýká. I když rozsudkem jest zjištěno, že převod polovice podílu žalobkyně na Gustava P. jest bezúčinným a že žalobkyně jest společnicí žalované firmy, týká se toto zjištění pouze právního poměru mezi žalobkyní a žalovanou, kdežto Gustavu P-ovi pokud se týče jeho právním nástupcům zůstává vždy volno dokázati, že společenského podílu žalobkyně řádně a právoplatně nabyli.

Čís. 654.

Objednatel může krýti se úhradní koupí dříve ještě, než prošla pro liknavého dodavatele dodatečná lhůta k plnění. Dle toho, zda dostojí dodavatel v dodatečné lhůtě svému závazku čili nic, bude úhradní koupě uzavřena v onom případě na účet objednatele, v tomto případě na účet dodavatele.

(Rozh. ze dne 7. září 1920, Rv I 430/20.)

Dodavatel měl plniti dne 22. února 1919. Když však tak neučinil, udělil mu objednatel dopisem ze dne 12. března 1919 dodatečnou lhůtu do 31. března 1919, neuvedl však výslovně, které z práv čl. 355 obch. zák. zvolil, podotknuv pouze, že si ponechává všechna mu příslušející práva, zejména i právo, že bude se krýti na útraty dodavatele. Dopisem ze dne 29. března 1919 oznámil objednatel dodavateli, že bude svou potřebu jinde krýti a pak žádati rozdíl — pak-li nebude do 31. března 1919 plněno. Tato lhůta byla později prodloužena do 15. dubna 1919. Krycími koupěmi uzavřenými koncem března a průběhem celého měsíce dubna 1919 opatřil si objednatel zboží jinde. Ježto dodavatel ani ve lhůtě posléze stanovené neplnil, domáhal se objednatel žalobou náhrady konkrétní škody, vzešlé mu krycími koupěmi. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, jsa toho názoru, že nebyla řádně vykonána volba dle čl. 355 obch. zák. Odvolací soud vyhověl žalobě v podstatě z toho důvodu, že volba byla řádně provedena a to dopisem ze dne 29. března 1919; dodatečné lhůty uznal pak přiměřenými.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání poukazuje k tomu, že úhradní koupě byly provedeny již 21. března 1919 a 10. dubna 1919, tedy před uplynutím dodatečné lhůty, že tedy poskytnutí dodatečné lhůty nemělo významu a že proto neměla žalobkyně práva krýti se koupěmi těmito na účet žalované. Jak ze zjištění rozsudku odvolacího soudu vidno, byly úhradní koupě provedeny 2. a 10.

dubna 1919, dále od 21. března do 30. dubna a posléze dne 19. dubna a 30. dubna 1919. Částečně tedy kupováno před uplynutím dodatečné lhůty (15. dubna 1919), částečně později. Avšak všechny tyto koupě dlužno prohlásiti co koupě úhradné. Vždyť dopisy právního zástupce žalující firmy ze dne 29. března 1919, ze dne 31. března 1919 a ze dne 7. dubna 1919 patrně jen proto byly psány, aby vyhověno bylo právní formě a předpisům zákona, pokud se týče, aby opraven byl nepřesný ve směru tom dopis strany samotné ze dne 12. března 1919, a strana žalující musila již z celé předchozí korespondence viděti, že žalovaná v dané jí lhůtě plniti nebude a že se jí tedy objednaného zboží nedostane. Vždyť žalovaná zejména v dopise ze dne 25. března 1919 žalobkyni výslovně oznamuje, že jí není možno svým povinnostem dostáti, jelikož také její dodavatelé tak nečiní. A žalovaná také netvrdí, že by žalobkyni později zejména do 15. dubna 1919 zboží nějaké nabídla, tím méně, že by ho byla žalující odmítla s poukazem k tomu, že jest již úhradní koupí zásobena. Význam toho, že žalobkyně se snažila zásobiti dříve než uplynula dodatečná lhůta dodací, záleží jedině v tom, že by tyto nákupy nemohla počítati na vrub žalované, kdyby tato jí v dané lhůtě přece jenom plnila. Příčilo by se zásadám platným pro obchodování řádného obchodníka, kdyby žalující, poskytnuvši žalované lhůtu k dodání do určité doby (zde do 15. dubna 1919) a vědouc, že tato jí vyhověti ochotna není, složila ruce v klín a sama se své strany ničeho nepodnikala, aby zboží, jež potřebovala, jinde dostala.

Čís. 655.

Přípustna jest knihovní poznámka žaloby dědické dle § 823 obč. zák.

(Rozh. ze dne 7. září 1920, R II 241/20.)

Po odevzdání pozůstalosti domáhaly se děti žalobou na matce, by jim knihovně odevzdala polovici nemovitosti, již se jí dostalo z pozůstalosti, opírajíce se o závěť otcovu, o níž tvrdily, že ji matka zadržela. Současné žádosti o poznámku žaloby při nemovitosti soud první stolice vyhověl. Rekursní soud žádost žalobců zamítl. **Důvody:** Stížnosti nelze upříti oprávnění. Neboť knihovní poznámky žaloby jsou přípustny jen v případech § 20, pak 59 až 71 knih. zákona. Žalobu, o níž tu jde, nelze však zařaditi pod žádný z těchto případů a jest proto poznámka její v knize pozemkové nepřípustna. V úvahu by přijíti mohl nanejvýš případ § 61 knih. zák.; avšak žalobcové nepopírají platnosti vkladu práva vlastnického žalované, ani se nedomáhají obnovy dřívějšího stavu, nýbrž domáhají se vydání polovice usedlosti rovným dílem z důvodů v žalobě vytčených a jest tudíž žalobní prosba zcela jiného rázu než předpokládá ustanovení § 61 knih. zákona.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Podle žaloby a závěrečné její prosby domáhají se žalobci, aby žalovaná povinnou uznána byla knihovně odevzdati a dáti připsati každému